Det kan blive et helvede, hvis man har for mange lig i lasten

Frederik Poulsens arbejdsadresse:

76 46' 17" N, 18 39' 17" W

Af Torben Østergaard Møller

En truck tøffer rundt Ved Lunden i Rønne og stabler cementklodser oven på hinanden. Indeni sidder Frederik Poulsen og arbejder med styretøjet og liften, som skal gelejdes op og ned på en måde, så det hele bliver stablet pænt og ordentligt. Helt nemt er det ikke, og det er da også først senere i dag, han får bevis på, at han nu er certificeret truckfører – så mon ikke rutinen nok skal komme efterhånden?

Vi befinder os på TUC, Transport Uddannelses Center under Bornholms Erhvervsskole, hvor faglærer Henrik Poulsen kan fortælle, at der årligt er 250 kursister, der i løbet af syv dage tager et truck-certifikat.

En af disse er altså Frederik Poulsen, som kommer til at bruge sin nyerhvervede kunnen der, hvor han normalt har sit arbejde og sit liv – hvilket vil sige fjernt fra bøgeskoven på vore breddegrader: 55 04' N, 14 45' Ø. Til daglig befinder han sig nemlig i en del af Danmark, som kun de færreste danskere nogensinde oplever. Helt langt oppe i det nordøstligste Grønland finder man således vejrstationen Danmarkshavn i et landskab, der kunne virke som lå det på en ganske anden planet. Om vinteren er der mørkt også om dagen, og temperaturerne når ned under 40 minusgrader. Om sommeren er der lyst også om natten, og temperaturen når næppe langt over syv-otte plusgrader.

Otte mand arbejder året rundt på vejrstationen, som ligger fuldstændig isoleret og ikke har andet end isbjørne og sæler som naboer. Sirius-patruljen kigger dog forbi et par gange om året, hvorfor truck-kursisten da også har mødt kronprinsen, som han deler fornavn med, både da denne kørte med patruljen og senere, da han sammen med sin mor, dronning Margrethe, besøgte Danmarkshavn og tog sig en lille hundeslædetur.

Frederik med det borgerlige navn Poulsen er opvokset på Ll. Gadegård i Pedersker, hvor hans storebror Jesper, som staver sit efternavn Paulsen, nu er en af Danmarks store vinbønder. Lillebror er udlært tjener fra Fredensborg og Griffen, og da han i 1988 skulle aftjene sin værnepligt, gjorde han det i søværnet og søgte til Marinestation Grønnedal i Sydgrønland.

Skæbnen

– Det blev min skæbne, siger han og rykker tilbage i stolen, mens han stryger en hånd igennem sit hår.

– Jeg blev hængende to år ekstra i Grønnedal og sejlede efterfølgende i cirka fire år som kok på marinens ekspeditionsskibe i havet omkring Island og Grønland.

Hvorfor valgte du at blive i Grønland og også at sejle i de farvande?

– Natur, natur og atter natur. Og derfor er jeg også i Danmarkshavn nu. Natur, natur og atter natur, siger Frederik Poulsen med reference til – naturen.

– Og det svar vil du få fra tre ud af fire, der holder af at opholde sig på de kanter, for det er i hvert fald ikke, fordi der er penge i det, som der engang var på grund af skatteforholdene.

Siden 1993 har han opholdt sig rigtig meget i Danmarkshavn, hvor han arbejder som kok og handyman.

– Som kok sørger du for frokosten og aftensmaden, som handyman er du den lokale håndværker, siger han.

De øvrige seks mænd, der arbejder i Danmarkshavn, har alle forskellige funktioner. Stationslederen fungerer som radiomand, der er en radiosondeleder, to radiosonde-assistenter, en teletekniker og en maskinmand.

– Der er ingenting deroppe, bortset fra naturen, så man skal hvile i sig selv for at kunne klare det, siger Frederik Poulsen.

– Problemerne løser sig ikke af, at man tager derop. Hvis man for eksempel lige er blevet skilt og synes, at man vil derop for at få lidt fred, så er det en rigtigt dårlig idé. Jeg har set det med flere af de kolleger, jeg har haft, at det kan blive et helvede, hvis man har for mange lig i lasten. Man skal være meget afklaret for at kunne klare det. Men faktisk er det blevet lidt lettere nu end for bare et par år siden på grund af et nyt satellitsystem, vi har fået, og som gør, at vi nu kan kommunikere via e-mail med hele verden. Det er også blevet meget billigere at tale i telefon. Nu betaler vi jo næsten ingenting, én krone pr. minut. Tidligere kostede det 40 kroner.

Det primære

Frederik Poulsen er lidt træt af kokketjansen, som han i sin seneste periode da også kun fungerede i som afløser, hvilket vil sige, at han lavede mad mandag-tirsdag. Han synes, at det binder hans tid for meget og vil hellere fungere som handyman. Det er mere frit. Han henter vand, brænder affald, og – hvilket er hele stationens eksistensberettigelse – han er med til at sende vejrballoner op.

– Det er det primære for os. To gange i døgnet sender vi vejrballoner op, som bliver brugt til at undersøge luftstrømmene oppe i atmosfæren. Flyene bruger de data, man får ud af ballonerne, til at finde ud af, hvor højt de skal flyve for at bruge mindst muligt brændstof.

Det er da også ICAO, International Civil Air Organisation, der betaler for Danmarkshavns omkostninger, mens Danmarks Meteorologiske Institut (DMI) ejer den, og Tele Greenland er entreprenør.

– Jeg vil tro, at der er 150-200 vejrstationer verden over, som to gange i døgnet sender vejrballoner op. Vi gør det klokken 11 og 23 zulutid, og alle dataene ryger ind i en kæmpe regnemaskine, som flyene kan trække på. Så vi er kun en lille brik i det store spil, men det koster alligevel 10-12 mio kr. om året at have Danmarkshavn liggende, siger Frederik Poulsen.

En mandskabsbygning, som rummer køkken, spiserum, opholdsrum, toilet- og badefaciliteter samt medarbejdernes værelser er den centrale bygning i Danmarkshavn. Dertil kommer en lager- og en maskinbygning.

I alt 10 overvintringer har Frederik Poulsen haft på den historiske plet på grønlandskortet, siden han første gang tog derop i 1993. I årene 2001-04 opholdt han sig på Bornholm, hvor han arbejdede som tjener rundt omkring.

– Det skyldes jo en af de langhårede, siger han med et lille smil, idet han dermed nævner noget, som man ikke er forvænt med i Danmarkshavn: kvinder. Dog er der lige for tiden rent faktisk en kvinde udstationeret deroppe.

– I 2004 skulle jeg lige afløse i fem uger, siger han.

– Men så blev jeg hængende igen. Det er jo mit andet hjem.

Det længste stræk, han har haft deroppe, var 15 måneder. Han var dog lige i Danmark i ti dage for at gå til tandlæge.

– Det normale er, at folk har en kontrakt på seks-syv måneder, siger han.

– Men nogle af os vender altså tilbage år efter år, og jeg synes ikke, at 15 måneder var lang tid. Til oktober vender jeg tilbage på en ny kontrakt.

Hvor længe har du tænkt dig at vende tilbage dertil?

– Hvert år siger jeg, at nu er det sidste år, så det må stå hen i det uvisse. Jeg kan li' stilheden, at der er stille og roligt. Jeg ved ikke præcis, hvad det er, men jeg vender jo tilbage igen og igen. Jeg savner det også nu, men der er da ingen tvivl om, at det kræver, at man er af den rette støbning. Fra sidst i oktober og til starten af februar er der totalt mørkt deroppe, og vi ser ikke solen. Jeg har oplevet folk, der har det meget svært med det. Om sommeren er det omvendt, da har vi lys døgnet rundt, så jeg sover gerne med mørklægningsgardiner.

Vejrforandringer

Frederik Poulsen kan godt mærke de globale vejrforandringer i Danmarkshavn.

– I maj-juni har vi normalt haft temperaturer omkring 0 grader, men i sommer havde vi syv-otte plusgrader. Til gengæld er det blevet koldere om vinteren.

– Vi havde 45 minusgrader i februar. Dét er koldt, og det kræver også mænd af den rette støbning.

Hvad med storme?

– Det har vi også, med vindstyrker omkring 80 knob. Over 50 må vi opgive at sende vejrballoner op, men vi har kun tre-fire rigtige storme om året.

Hvad laver I i fritiden

– Jeg bruger den gerne på hundene, kører på slæde med dem, går ture i fjeldene og nyder den storslåede natur. Og så fotograferer jeg meget, siger Frederik Poulsen.

– Vi må ikke gå på jagt, fordi det er et naturreservat, men om sommeren må vi gerne skyde sæler til hundemad.

Savner du ikke at se træer?

– Jo, træer savner jeg. Men man kan jo ikke få det hele. Lige nu savner jeg hundene.

Lyder livet i Danmarkshavn ensomt, så er det ikke sådan, Frederik Poulsen opfatter det.

– Der er jo mennesker omkring mig hele tiden, og det søger jeg også, når jeg er på Bornholm. Efter mit brud med min kæreste, *da* kunne jeg føle mig ensom, når jeg sad alene i huset i Sømarken. Sådan er det ikke i Danmarkshavn, siger han.

I de første år, han var der, var der ikke tv.

– Vi brugte vinteren på at ordne seletøjet og gøre klar til slædesæsonen, og vi snakkede sammen. Nu ser folk måske tv i stedet, sådan er udviklingen, og når først man har muligheden for at have de nye ting, så er det svært at sige nej.

Normalt kommer der fly forbi med forsyninger hver femte uge, men i den mørke tid flyver de allerhøjest forbi og kaster noget ned med faldskærm, med mindre der er tale om alvorlig sygdom på vejrstationen. Med de lange perioder uden post er det nødvendigt at dosere for eksempel de danske aviser fornuftigt.

– Vi har dem liggende i en stak og tager én frisk avis om dagen. Den er godt nok cirka to måneder gammel, men vi læser hvert et ord, fordi vi har tiden til det, og vi bruger også meget tid på at tale om det, vi læser. Det skal folk lige vænne sig til, når de kommer derop – at det ikke er de dagsfriske nyheder, de får, siger Frederik Poulsen.

Det er svært at finde folk, der har lyst til at arbejde i syv-otte måneder i træk i Danmarkshavn, Grønland, sammen med syv kolleger, hvor de dagligt sender vejrballoner afsted. Men Frederik Poulsen, som netop har taget truckcertifikat i Rønne, er blevet så bidt af stedet, at han de seneste 15 år er blevet ved med at vende tilbage til den fjerne plet på verdenskortet. Foto: Allan Rieck

Danmarkshavn

- Vejrstationen Danmarkshavn er bygget, hvor Danmark-ekspeditionen, som skulle kortlægge Nordøstgrønland i 1906-08, havde basestation. Grunden til denne populære placering er, at det er det nordligste, man kan sejle til med skib.
- I dag drives den civile station af Tele Greenland. Otte mand bemander stationen, der hver tredje time foretager overfladeobservationer. Det vil sige målinger af vejret i to meters højde: Lufttryk, temperatur, fugtighed, vindretning og -hastighed. Informationerne går via satellit til de internationale vejrbureauer.
- Hovedopgaven for personalet er to gange i døgnet at opsende en ballon med måleinstrumenter. Ballonen stiger i løbet af et par timer til op mod 35 kilometers højde, inden den sprænges. Ballonen udvider sig i takt med at lufttrykket falder med stigende højde, og før den brister, er ballonens rumfang forøget op mod 200 gange, og gummiet er tyndt som en sæbeboble.
- Måleinstrumenterne, der er ophængt i en snor under ballonen, giver løbende information om atmosfærens beskaffenhed. Disse informationer er især vigtige for flytrafikken.

Kilde: hjem.get2net.dk/danmarkshavn